D.I.C

Montjuïc només pot ésser el pedestal d'En Prat de la Riba

ANY I. - N.º 13. ~ CORTS CATALANES, 635, 1º - TEL. 22966. - SUBSCRIPCIÓ ANUAL: BARCELONA 7 pts. Fora 7'50 pts. ~ 19 SETEMBRE 1931 - 15 CTS.

Tres visions de Montjuïc: com és; com el vol el senyor Casanoves; com el voldríem nosaltres.

Tots, o bé uns quants?

Molts vam creure que, esvaïda la rauxada de les eleccions, ensenyorides les esquerres del setial de totes les corporacions públiques, elles rectificarien llur conducta i les minories rebríem un altre tracte i una altra consideració.

Desgraciadament, no ha estat així, no és encara així. De nou, en nom de la Democràcia, elles ens neguen el dret de crítica i protesta. Llavors, el règim de què gaudim, no és una Democràcia, sinó una dictadura, o bé un feixisme.

No gens menys, la República ha d'ésser de tots. No ho diem nosaltres sols. Aquesta setmana passada, una vegada més ho ha proclamat ben clar un polític tan poc sospitós com el propi ministre de la Guerra. Jamai accedirem a què se'ns tingui per uns monàrquics vergonyants, ni que se'ns negui la cooperació que prestàrem a la vinguda del nou règim. També nosaltres sofrírem persecució per la justícia política i pagàrem el tribut a les nostres idees democràtiques i nacionalistes. I fórem moguts per la puresa de l'Ideal, sense l'estimulant de l'esperança de veure'ns recompensats amb un càrrec o destí públic. No fórem enduts per res més, que per l'anhel de la llibertat, i l'amor a la nostra nació. El mateix Azaña encara, en el discurs al·ludit, ha confessat públicamen t la cooperació a l'ensorrada de la monarquia, per part de la dreta republicana, representada per a ell en la persona d'Alcalà Zamora.

I llibertat vol dir no sols lliure exercici de la facultat de difusió de les pròpies idees, sinó també lliure crítica de les idees, i l'actuació dels adversaris, sempre amb la respectuositat màxima per a les persones, i àdhuc a les mateixes idees d'elles. Però, heus ací, que quan nosaltres usem d'unes tals facultats, ens motegen de monàrquics. El joc ja dura massa. A còpia de repetir-ho tant, no ens en faran convèncer, ni minvaran tan sols en mig grau, el nostre amor a la República: ni tampoc ens faran perdre la serenitat. Tot el contrari, ens fortifiquen en les nostres posicions, des de les quals servem l'esperança que de minories d'avui, esdevindrem majories demà.

Ells mateixos, els nostres adversaris, ens solquen el camí, ens preparen les vies. Els pobles rurals van cansant-se del caciquisme de certs grups i conllogues. Les eleccions darreres van ésser tot una lliçó. Amb l'amenaça i la violència s'imposaren. Molts dels grups, avui rabiosament republicans, són antigues faccions del P. U. P. passats sense ostatges als rengles de l'Esquerra només que amb l'avidesa de manar. El caciquisme, malgrat el canvi de règim, als pobles continua. Ja poden predicar i escriure els òrgans esquerrans de Barcelona. Ells podran enganyar els lectors d'ací. No enganyen, i menys ensibornen, els lectors rurals, víctimes del novell caciquisme, o bé del vell, transfigurat en nou. Al contrari, es desprestigien i cauen en el ridícul. Els nostres amics, per a guanyar en les vinents eleccions, no han de fer més que votar, servant la serenitat, i no deixant-se agemolir per ningú.

A Barcelona, l'Esquerra té el seu més temible enemic en les campanyes de la seva premsa, i en l'actuació de molts dels seus homes públics. L'acumulament de càrrecs en alguns d'ells, no la fa veure amb gens de bons ulls, davant de l'opinió, no sols adversària, sinó senzillament sensata i imparcial. Això, i la conversió de molts homes, obscurs i grisos, en personalitats públiques, ja va fent adonar a tothom de la paupertat d'intel·ligències prestigioses. I encara el burocratisme, el nepotisme, que no ha pogut escondir del tot, fent entrar per la porta falsa, dins els càrrecs, municipals sobretot, a mants amics polítics sense altre mèrit que el d'ésser amics o compromisats amb dret a un favor. La nota de l'Associació de funcionaris municipals a la premsa, queixant-se d'un tal abús, és més eloqüent que tots els detalls que nosaltres podríem afegir.

També és aclaparadora per a la pròpia Esquerra, l'actuació dels seus homes, especialment dins l'Ajuntament. Tot el que digui el seu òrgan a la premsa, els valors municipals registren la davallada d'una sèrie d'enters, des de l'adveniment d'ells a la Casa de la Ciutat. Les subsistències s'han encarit. La carn, particularment, va a apujar-se d'una pesseta el quilo. Els escàndols de les sessions i els atemptats als drets de la minoria, els lleva decor i serietat davant el poble veritable. I les rauxades sectàries, cristal·litzades a la fi en la votació per al monument a Ferrer han ofès els sentiments patriotes i civils d'una part immensa de l'opinió.

I no els critiqueu, puix us diuen que no sou republicans. Però que vagin fent. Mentrestant nosaltres hem de fer la nostra via. Volem a tothom dins de la República. Només pretenem que cadascú es situï dintre de la llei. La República sols per a uns quants, tan pertorbadora i funesta esdevindria per als uns com per als altres.

Ara com ara, nosaltres som els autèntics republicans.

Amb el que ha pujat la lliura i el que pugen les patates, faria el favor de dir-me a quin preu arribarà la lliura de patates?

Per la unió sagrada

A l'hora d'entrar a màquina el present número, ens arriben de les Corts els rerunys de la discussió sobre la proclamació de federal de la República Espanyola. Tanmateix cal reconèixer que els socialistes han tingut una perícia extraordinària a amagar l'ou per dir-ho amb una frase vulgarota. La seva tàctica ofereix tots els aspectes d'una emboscada.

D'altre cantó del camp de Catalunya, arriben els clamoreigs d'insubordinació a l'autoritat constituïda, legítimament constituïda. Es difícil en una nota volandera, aclarir bé tots els punts de vista. Sigui com sigui, no és possible de donar aprovació als actes il·legals ni d'alegrar-se que hom es prengui la justícia per la seva mà.

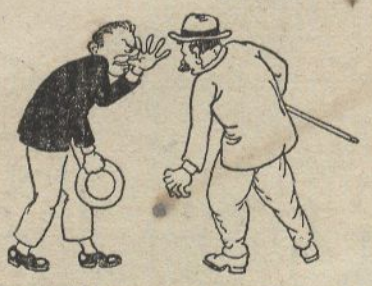
Ofensiva contra les aspiracions de Catalunya des de dins el Parlament estant: escomesa contra les autoritats. A l'hora justament que elles necessiten del prestigi màxim, el qual no serà efectiu sense l'adjutori i la unió compacta de tots els nostres elements nacionals.

L'hora és greu. Si vam batre'ns i sofrir dolences i persecucions per a un estat semblant, malaguanyades les unes i les altres. Es que definitivament ens consagrarem nosaltres mateixos com uns incapacitats per a continuar la nostra gloriosa història medieval?

Ara, justament, d'ací a quinze dies, els ciutadans de Barcelona seran cridats a les urnes, per elegir dos diputats a les Constituents, en substitució dels que renunciaren a les actes. Ens plauria la presentació d'un home-símbol, per dir-ho així, que acoblés, en unió sagrada, els amics de la veritable llibertat. DIC votaria per aquesta unió.

Que tothom reflexioni i formi el quadre. Ara som endemig del combat contra l'enemic comú. Sols així evitarem que precisament, al trenc de l'alba de la llibertat nacional, drecem el més monumental pedró d'ignomínia per a les generacions esdevenidores.

UNA DENÚNCIA

Un servidor venia a denunciar que a la meva parròquia, hi ha un amagatall d'armes.

Curtes o llargues?—Llargues, llargues —Rifles?—Ca... més llargues.

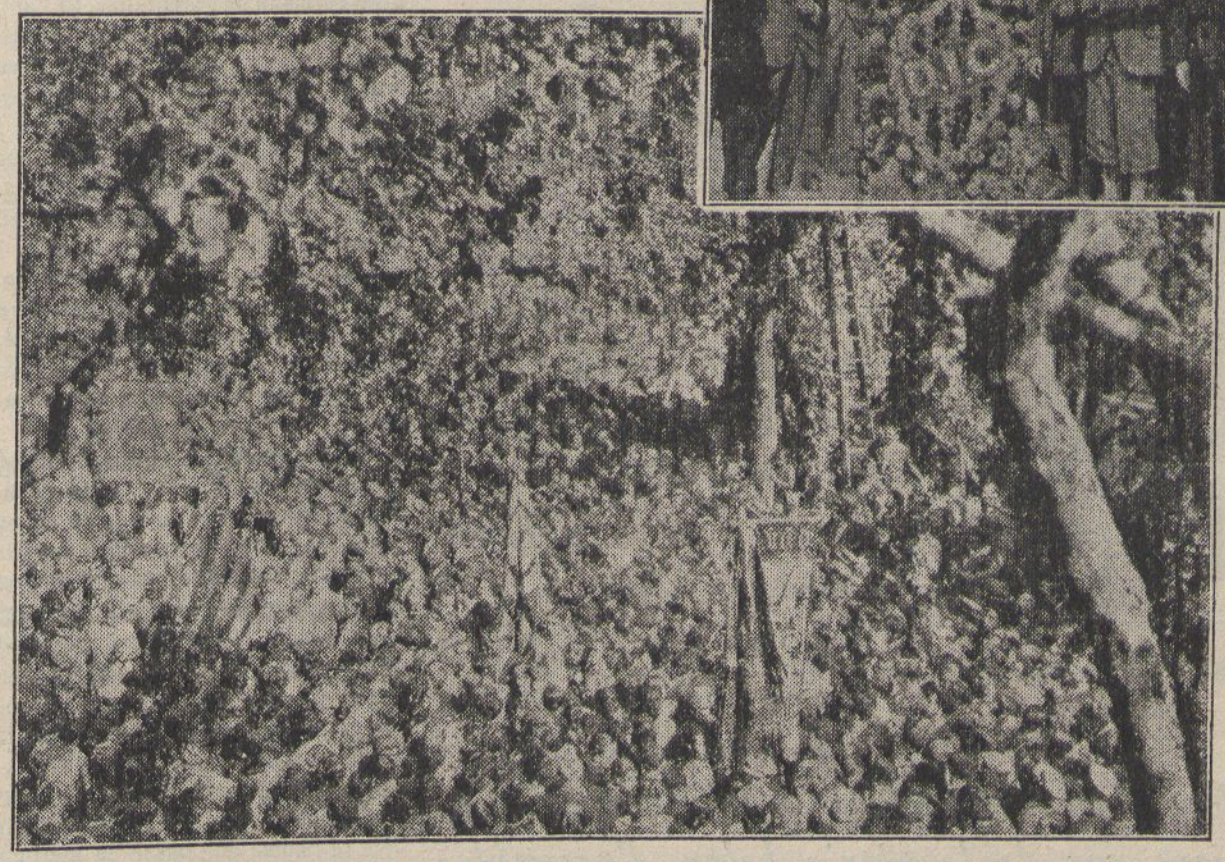
Remingtons?—Més llargues, més—. Ametralladores?—Uf!... molt més llargues encara.

Doncs bé, què són?—Les llances de la processó dels «armats».

L'onze de setembre d'enguany

El poble es manifestà davant l'estàtua de Casanova, el dia 11 de setembre d'una manera senzillament entusiasta. Onejaren la bandera al vent: la sentor de les corones de flors embaumaren l'aire de tota la ciutat com un encens. El poble consagrà la unió nacional.

D. I. C. també hi portà la seva corona, representat per una nodríssima comissió de socis, penyora votiva del nostre patriotisme i dels nostres anhels d'intervenció ciutadana.

Que la unió no sigui una cerimònia fugissera, sinó la fermança eficient dels nostres desigs irreductibles de veure aviat reconeguda la nostra unitat, com a nació.

A la plaça de Sant Jaume s'acomiaden dos regidors feixistes de l'esquerra que, per pura casualitat, van a peu.

—Fins demà.

—Adeu-siau.

—Com *adeu-siau?* No sabeu que hem suprimit Déu i tota la cort celestial, *de reial ordre?*

—Es veritat; no me'n recordava... Com ho haig de dir?

—*Buenas* o *Hasta la vista,* que fa més reconsagrat.

—Però aquestes expressions no són catalanes...

—Què català *ni ocho cuartos!* El laïcisme abans que tot.

* * *

L'Opinió ha prestat un bon servei a la República en *delatar,* citant noms i cognoms, els maneigs dels elements reaccionaris i llurs concomitàncies amb els comunistes.

Amb igual dret que l'òrgan de l'esquerra ens permetem d'ampliar aquelles sensacionals dades, recollzant en unes informacions que tenim per molt fidedignes.

Hom assegura que en un hotel de Ceret, En Companys va jugar al tresillo amb els monàrquics recalcitrants, senyors Milà i Camps i Milans del Bosch.

Un amic nostre presencià l'entrevista que en un bar de l'avinguda Jaurés, de Perpinyà, fou celebrada per dos consellers de la Generalitat amb un dels més destacats generals de la primera Dictadura. Hom diu que tractaren de l'organització feixista catalana, i que es prengué l'acord de repartir al *pueblo,* les armes que els sometenistes lliuraren ingènuament al germà López Ochoa.

Hi assistí la senyoreta Nini Castellanos.

* * *

SERVICIO ESPECIAL
DE SOCORRO

Se trata de una persona extraviada

Importa conocer el paradero de un caballerete que falta en su domicilio desde hace unas tres semanas. Es de estatura regular, regordete y mofletudo; viste con cierta elegancia y chapucea el catalán. Padece espasmos nerviosos cada vez que oye pronunciar el nombre de Dios, y experimenta recios calambres cuando hieren su oído los acentos de algún canto religioso. Ha vegetado en diversos balnearios, y tiene algo perturbadas las facultades mentales.

Dirigirse a su padre putativo, el venerable doctor Abstemio, sito en la plaza de San Jaime, quien gratificará cualquier referencia exacta con la cuantiosa si que también significativa suma de 31'25 ptas., sin estampillar.

* * *

Conten que en la visita que els ministres feren al Palau d'Orient, el senyor De los Ríos restà meravellat, i tot era ponderar l'excel·lència dels quadros, de les porcel·lanes i de les catifes.

Largo Caballero li preguntà:—Si us donessin a triar entre porcel·lanes i catifes, què preferiríeu?

De los Ríos contestà ràpid:—Catifes.

Estem segurs que, si un dimecres al vespre, el senyor De los Ríos aprofités l'avinentesa de presenciar gratuïtament l'espectacle que els regidors esquerrans donen al Consistori, exclamaria amb el mateix aplom:

—Ca...tifes!

* * *

L'Opinió ha perdut la carta de navegar, i no fa més que donar trompades, igual que els matxos amb ulleres d'espart deslligats de la sínia.

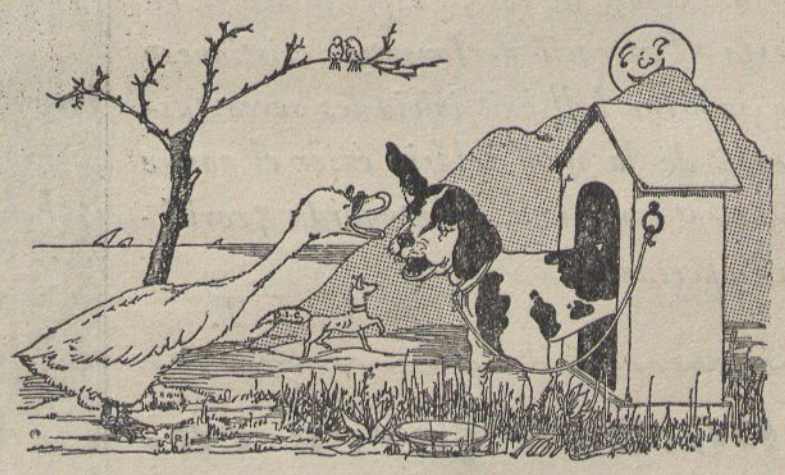
S'ha tornat tan llenguda, pinxesca i trapacera com la seva germana bessona *La Soli.* Ara, que no té el *gracejo* ni l'escaient fatxanderia del portaveu de la F. A. I. Ni és capaç de posar-se *en jarras;* tot al més, en cos de samarreta de malla.

L'altre dia, sense anar més lluny, tingué la gosadia d'anomenar *Vida municipal* la cèlebre sessió en la qual el truc del ferrerisme distragué l'atenció del *pueblo* del problema del bestiar, que era la veritable mare dels ous.

Si això és *vida...*

Ens vénen ganes de dir al fantàsfic repòrter municipalesc de l'òrgan feixista d'Esquerra: — *¡Pero, qué guasón es el nene!*

CALAMARS.

XAFARDERIES

—Comare, us heu fixat quin orgull gasta el DIC? Ha passat sens dir ni «bon dia».

—Ai, fill, és que ara figura entre la premsa gran... No saps allò de «La Publicitat», dic, «La Vanguardia»?

El Cardenal davant l'assemblea.

Un exemple colpidor

100.000 joves catòlics van reunir-se, el 30 d'agost darrer, a la capital de Bèlgica, per tal de proclamar llur fe en la ideologia cristiana i d'encoratjar-se a l'apostolat religiós.

Les sessions, l'Exposició internacional, les cerimònies religioses i especialment la celebració del sant Sacrifici en la històrica «Plaça Major», cor de la pàtria belga, l'assemblea general a la Plaça Poebaert, amb l'inspirat discurs del Cardenal, assenyalen un moment gloriós dins el catolicisme de l'heroica nació.

I com remarcava el Dr. Albert Bonet, en l'article que publicà «El Matí» i han reproduït la majoria dels periòdics catalans, és al mateix temps, un exemple lluminós per al nostre poble. No envelleix, no, l'eterna joventut del catolicisme. Tard o d'hora, entre les boires sectàries que s'afeixuguen damunt del nostre país, resplendirà el sol de la veritat i de la justícia cristianes.

Quan arribarà aquest moment? Depèn de l'esforç de tots, i especialment d'aquesta «Federació de Joventuts cristianes» que amb tan bell èxit inicia les seves tasques, i de la qual voldria ésser el nostre moviment com una avantguarda provisòria i oportunista.

J. T.

RETRATS POLITICS

—

Marcel·lí Domingo

La primera vegada que vaig veure Marcel·lí Domingo, fou durant la gran setmana de garrotades, de l'any 18. Els carrers eren mig deserts sota una atuïdora xafagor, i ell anava entre uns civils alts i grossos com uns sants Paus, de bigotis negres i cargolats que produïen l'efecte d'uns hèrcules, nacionalitzats espanyols. Enmig d'unes tals figurasses, ell apareixia tot minso i escanyolit, i componia una escena enternidora, puix semblava un pollet arrupit entre uns pollastres afollats i de pura raça. Deu haver estat una de les poques vegades que ell ha deixat abandonada la seva fàcies d'àngel laic.

Ara és ministre i, com que també és català, això vol dir alguna cosa. I en aquest cas vol dir que ell és un home que s'ha passat dies seguits enraonant sobre els plans de mils escoles, conversant amb mils mestres i mestresses. I tot ho ha conjugat amb el seu *leit-motiv* de l'escola única. I després de setmanes senceres, n'ha fet sortir un *cock-tail* la mar de picant i extraordinari. Aleshores s'ha fet retratar i ha quedat amb aquella cara de satisfet, com la que té l'home que passa la maroma després de debutar.

M. Domingo té un rictus i un somriure tan excepcional, que inspirarà molts llibres de psicologia, i és l'únic capaç de deixar a segon terme el de la Gioconda. Sempre ens suggereix la idea d'un home que produeix la sensació de venir de fer-se un gran tip, i està esperant que li portin un escuradents per netejar-se la dentadura i ficar-se a dormir una estoneta.

La cartera que porta, ja és tan vella d'esperar el seu pas a la porta del ministeri, que li han sortit pedres al fetge, a les quals duu enganxat un marisc descomunal que ell cria a base de bons aliments i d'aigues marines adulterades. Aquest marisc quan el ministre tortosí va afillar-se'l, era abandonat i malaltís: ell l'ha engreixat, li treu llustre cada dia i ja està a punt de bastir-li la casa nova.

Quasi sempre llueix uns vestits foscos. I quan es cala el barret, allarga el coll, i pren un aire intellectual formidable. I àdhuc fins el gest de les coses més banals infon a ell una importància extraordinària, que, com obtinguda d'un tipus vulgar representa doble mèrit. Quan pren la paraula en un acte polític, de quan en quan fa unes pauses molt llargues, i dóna la sensació que hom li passa el diccionari davant els ulls: i ell en va prenent les paraules i col·locant-les en el mosaic que dibuixa. I opera amb una gravetat tan deliciosa, que les seves habilitats semblen jugades d'escacs, acomplides per gent de fama dins aquest ofici científic. De vegades, però, quan defensa directament el seu, sembla que del diccionari li segueixin tres o quatre pàgines alhora, i llavors ell s'engega com una ametralladora apologista, i etziva unes paraules seques, xisclants, que fan tremolar l'orella, i fan aplaudir a un hom i sembla que s'ha enfadat amb ell mateix i se'n digui quatre de fresques.

De M. Domingo s'han sentit a dir moltes semblances, i diferent d'altra gent, cap d'elles no ha esdevingut transcendental, i continua irretratable, perquè dintre la mateixa cara i la mateixa concentració fulgeixen diferents matisos que tiren per diversos camins, i són com aquelles coses de doble sentit que es poden prendre de vàries maneres.

Ara que a Catalunya és més popular, per la seva llei sobre la llengua, potser es decideixi a venir-hi a passar una temporadeta, i llavors molt serà que entre tots plegats no se li pugui fer la semblança definitiva. I aquell dia amb una certa raó es podrà dir que s'haurà donat un pas important vers la catalogació dels nostres homes, i s'haurà acomplert un esforç de literatura.

E. Fernández Gual.

100.000 joves catòlics oeixen Missa a la Plaça Major de Brusel·les.

EN TORNANT LES COLÒNIES ESCOLARS

—

El repòrter vagabund

—El cronista?

—Servidor.—Aquest qui ha penetrat dins el nostre estudi, és un jove musculat, violent, tintat de iode pur. Encara enraona amb veu cridanera, avesat a la grandària sense límits dels camps i de les platges. I els seus ulls brillen de la dura llum estival. I en la cabellera negra i riçosa, com si blanquegés un bolvim de la pols de tots els camins. Ell es el repòrter vagabund. I s'explica.

Ha corregut planures i valls: altells i comelles. Ha sojornat en viles, pobles i llogarrets: i ha gustat la taula de pescadors, pagesos i pastors. De l'embull de notes del carnet de ruta, ha destriat uns fulls sobre la vida de les colònies escolars de l'Ajuntament de Barcelona. I ens n'ofereix còpia per creure-les d'interès. Heus-se-les ací:

Primer.—Poble de muntanya. La gent està encisada dels petits estiuejants i dels senyors professors. No sap com afalagar-los. En general, però, ella es dol que sols un quatre per cent dels noiets assisteixin a missa. Tots estan contents de tots.

Segon.—Poble escampat sobre un comellar de la Maresma, a tres kilòmetres de la platja. La colònia és de noies. Menja en una fonda. Em diuen que hi han hagut vàries discusions entre les professores i els amos de l'establiment pel menjar dolent. La gent no sap a qui donar la raó, puix els fondistes repliquen a les queixes del personal directiu que aquest és un menja-fastucs, que no troba res bo. De totes maneres les mestresses han esdevingut antipàtiques al poble. Li semblen que estimen poc la canalla i la negligeixen.

Tercer.—La colònia viu en un poble arran de la mar. També és de noies. Tothom enraona amb elogis de les mestresses, especialment de la Directora. Però alguns estranyen que es passin el dia ajegudes a la sorra sense banyar-se. Ningú no en sap la raó. No assisteixen a missa més que el vuit per cent. La gent informada no pot avenir-se com els de la Comissió de Cultura burlessin als pares la circular de la Direcció d'ensenyament primari del 13 de maig, la qual ordena als mestres o els substituts que requereixin als pares la declaració de religió del seus fills. Per les impressions recullides, si els funcionaris haguessin obrat lleialment, quasi totes les escolars assistirien a missa.

Quart.—Avui he estat de sort. Quasi al final de la meva ruta, he trobat la colònia que venia d'una excursió en autobús. Els estudiantets m'han saludat amb grans crits i entusiastes barretades. I m'han invitat a pujar. Quin favor més gros!

Les mestresses m'han semblat una mica baladreres. Després al poble m'han relatat que no han sabut conquistar-se gaires simpaties entre els veïns. M'han explicat també que una nit es barallaren amb els fondistes. La palestra va esdevenir tan forta, que, a manca d'altra autoritat local, va haver d'intervenir-hi el *sereno*. Va haver-hi un gros enrenou per tot el poble. Durant dos dies, no es va parlar d'altra cosa.

Cinquè.—Colònia en el relleix d'una muntanya que esguarda el nord. Es de minyons. Bona impressió. Tampoc no assisteixen gaires a missa. Els instructors es mostren tan cautes en això que àdhuc no els permeten que cantin cançons al·lusives a temes religiosos. La gent em diu que troben a mancar les visites d'inspecció de Barcelona del personal directiu i de regidors, que feien els altres anys. Nosaltres els diem que això deu ésser o que manca moneda o que varis regidors són ensems diputats i tenen feina a Madrid.

Sisè.—He arribat en un dia que tot el poble enraona de la colònia. Es diumenge. Uns pares que han vingut a visitar els fills, s'han revoltat contra la prohibició perquè aqueixos no assisteixen a la missa. Totes les raons de les mestresses han estat inútils per convèncer-los. Diu que un d'ells replicava a la mestressa qui l'invitava a acudir a l'Ajuntament per solicitar-ho.—Jo no hi vaig a missa, però la meva filla vol anar-hi, i jo li n'he respectat sempre el dret. Qui és l'Ajuntament de Barcelona per no respectar-lo-hi? Tan sagrat és, que basta que ella ho demani, perquè li sigui reconegut.—I diu que mentre discutien així fort i amb violència les mestresses i els pares, quatre, sis, vuit noietes ploraven agafades en aquests.

Me n'he endut una dolorosa impressió.

Setè.—No el copiem per no contenir res d'interès.

Vuitè.—Poble estès a la falda de la serra de Marina, a pocs kilòmetres de la mar. Colònia femenina. La gent me n'ha contat per al pare i per a la mare. Diu que molt sovint, el personal directiu ha abandonat els infants durant la nit per anar a domicilis particulars a celebrar xeflis.

Dintre d'ell hom ha rigut, ha ballat: cadascú ha actuat de faceciós i tots han mogut xerinola llarga i estrepitosa fins a les quatre de la matinada. La gent que m'ho explicava, se n'escruixia.

Novè.—Les mestresses s'han familiaritzat amb alguns elements de la colònia. Moltes tardes es troben a les fonts. I beuen, mengen, flirtegen i riuen. Mentrestant els infants vagaregen per les carenes, completament lliures, sense cap mena de control. El poble no té prou llengua per criticar-ho. I pensa amb angúnia en els pares dels petits.

Desè.—D'aquest poble de terres endins, m'he endut una impressió òptima. He parat en la mateixa fonda on sojorna la colònia escolar. Van bastant a missa. Tots hi anirien, però això comprometeria el director, davant els dictadorets de la Comissió de Cultura. M'han convidat a assistir a una conferència del senyor vicari, sobre la història del poble. M'ha plagut moltíssim... He pres aquestes apuntacions. (No podem copiar-les).

Onzè.—Avui ha estat el curull de la sort o de la dissort. He assistit al comiat de la colònia de part del poble, amb el senyor batlle i regidors. Aquests, amb indignació ciutadana, amb una verba rústega de tan sincera, han acusat públicament el personal directiu, de l'abandonament en què havia tingut els infants, i de la seva conducta gens exemplar, anant de nit i dia amb alguns estiuejants, i de les desconsideracions tingudes amb el poble que tan hospitalàriament els havia acollit. Les mestresses han quedat esbalaïdes. Fins s'ha dit que alguna, dissimulada en el recó de l'autobús, plorava i tot.

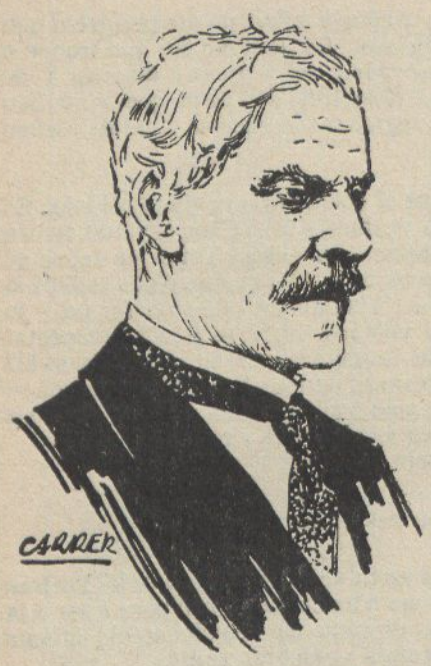
No volem copiar més del carnet del nostre visitant, el repòrter vagabund. Aquest, però, ens el deixa, per si ens interessa d'acabar de llegir-lo i copiar-ne quelcom més.

Donem les gràcies a l'amic i l'acomiadem. I mentre avança cap a la porta davant nostre, admirem la seva petja segura, la seva gallardia atlètica i el cabell negre i riçós encara com una mica emblanquit de la pols de tots els camins.

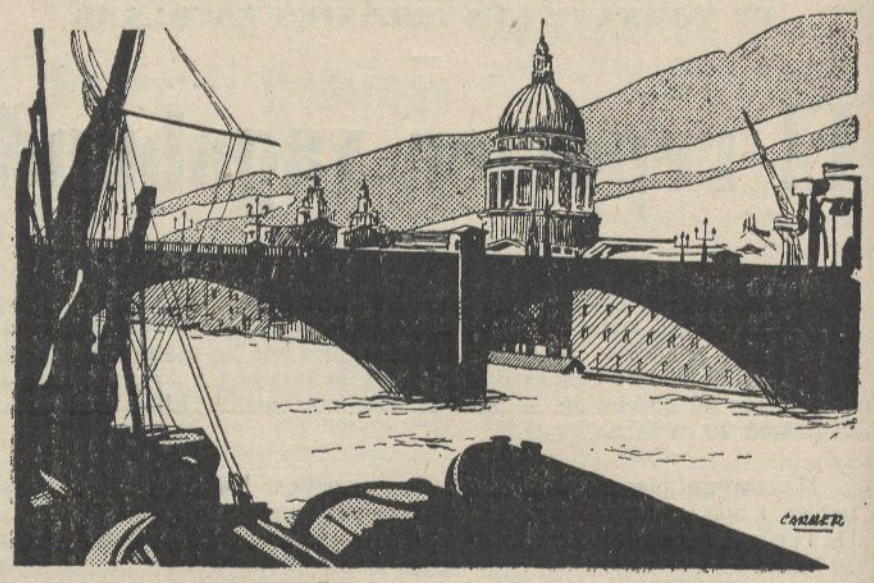
Que els lectors hi facin els seus comentaris.

PELAUZY.

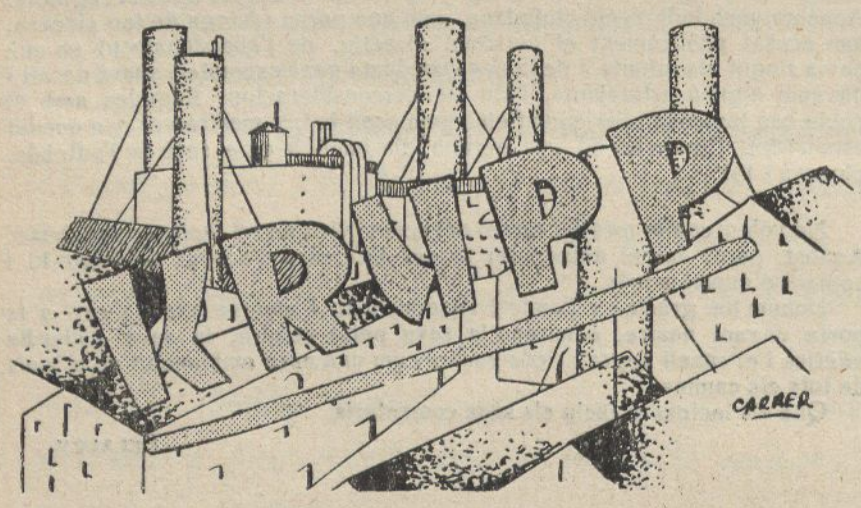
Pobles vells i pobles joves

Conversacions, moratòria Hoover, comissió May, Curtius i Brunning, viatjant per l'Europa. Tots cerquen la solució dels problemes plantejats en els seus països.

Què passa? Llegint els articles i cables dels diaris, ens donem compte de la gravetat de la situació econòmica i social dels països del Nord. Hom proposa reduccions en els pressupostos, reduccions que en comptes d'afavorir, després de tot són pitjors, puix que la reducció d'ingressos exigeix la reducció de despeses, i amb la reducció d'altres factors se'n resentiran i així haurà de procurar una infinitat d'economies.

La màxima "any nou, vida nova", és bona només, si per cas, per als individus, però no per als pobles. Està clar que ella es refereix a la part material, ja que la moralitat és sempre un progrés. Penseu per un moment, que per exigències econòmiques ens minven a tots un trenta per cent dels ingressos. Què faríem? Reduir despeses. Deixarem d'anar al cafè, ja que és una despesa fàcil de suprimir. I si són tots els de la Ciutat, tindrem de trobar un *modus vivendi* a uns milers d'homes que es guanyen la vida honradament. I començarà la tragèdia dels sense treball.

Anglaterra i Alemanya compten amb un conjunt d'uns vuit milions d'homes parats i que estan mantinguts sense cap profit per a la Nació ni per als que els subvénen. Aquests homes, tan sols a Anglaterra, costen 5.400.000.000 de pessetes anyals, o igual que construir l'Ebre en amunt uns pantans en sèrie, amb els seus canals i sequials per al regament d'una bona extensió d'Aragó i Catalunya, i la construcció d'uns poblaments per als pagesos. Això donaria feina a tots els habitants en atur forçós d'Espanya a més de la riquesa que una tal cosa suposa per a la indústria i el comerç. Tant, que podria vorejar la solució del nostre problema social. I tot en un any. No és meravellós?

Els pobles del Nord són vells; hom podria dir-los que han viscut massa. La Natura ens ensenya que tota cosa vella ha de morir. I si les nacions no es decandeixen tant de pressa, també, però, a la fi moren. Això no significa que Anglaterra i Alemanya demà mateix hagin d'ésser retudes, però sí, que ja han d'arranjar la seva vida, segons la dels vells, segons un règim molt sever. No s'albira d'altre camí, per als sense feina, més que el de l'emigració al Canadà i Austràlia, terres de clima bo. També existeix el recurs de la convocatòria d'una conferència mundial en què totes les nacions cerquin a l'una la manera d'acabar amb tan perillós estat de coses, encara que és més fàcil desarmar, i això és impossible.

A Espanya el problema és diferent. Mentre els pobles del Nord colonitzaven la pròpia terra, els ibèrics corrien l'aventura de la colonització de l'Amèrica, donant-li la seva religió, la parla i fins la seva sang. Perdut l'imperi colonial, ens hem trobat amb una civilització quasi per començar.

Les nacions es divideixen. I Espanya ha esmerçat malament la seva vida a l'Amèrica, i ara es troba amb una altra vida, tot ho té per fer. I això pot ésser, segons com, una sort d'ella.

Bastim amb amor la nostra civilització, puix fins que arribem a la vellesa del Nord, hem de viure la nostra joventut i la nostra maduresa amb tot el goig de viure, i després preparem la vellesa amb dignitat, sense conquerir nacions, espletant a bastament les nostres pròpies forces.

EUGENI MUÑOZ.

FEMINISME

Missenyora Donya Clara
que heu quedat per vestir sants:
¿No hi han prou llanuts encara
ni prou discursos pedants?

Heu tingut la gran pensada
de rifar-vos de la gent,
amb la vostra gran xerrada
al Congrés Constituent!

Sabíem, oh, llumenera,
que sabíeu fregà els plats,
la feina de bugadera,
regatejar pels mercats,

escombrar i treure brossa,
cercar raons als veïns,
dir de tothom la més grossa,
fer «moros» tots els matins.

Sorgir i posar pedaços,
fer truites i ous ferrats,
arremangada de braços
com «raspa» (1) de qualitats!

El que mai no hauríem dit,
malgrat nostra coneixença,
és que vós tinguéssiu pit,
i una barra tan immensa,

per parlar seriosament
de les coses mai sabudes
com si fos el Parlament
un cercle de conegudes!

Donya Clara, donya Clara:
heu resultat ben espessa
car se us coneix a la cara,
malgrat i portar disfressa,

tenir fe de solteria
i ser d'esquerrà consorci,
que si algú vos pretenia
blasmarieu el divorci!

Mes malgrat vostre cognom,
Amor us ha dat carabassa:
Donya Clara, ho sap tothom,
que l'edat a vós us passa,

i per ço blasmeu tan fort,
i en conceptes tan erronis,
la bona vida i la sort
que tenen molts matrimonis!

Donya Clara, donya Clara:
ah! si us poguéssiu casar,
no seríeu pas tan rara,
ni us voldríeu divorciar,

però vós ja heu caducat
i l'amant ja no us espera:
car ser dona i diputat
és ser doble xafardera!

KIKO.

(1) *Preguem a les sofertes i abnegades senyoretes de servei, que vulguin perdonar-nos la gosadia que tenim de fer entrar dins el seu honorable gremi la «leader» del feminisme espanyol.*

Vers l'estabilització de la pesseta

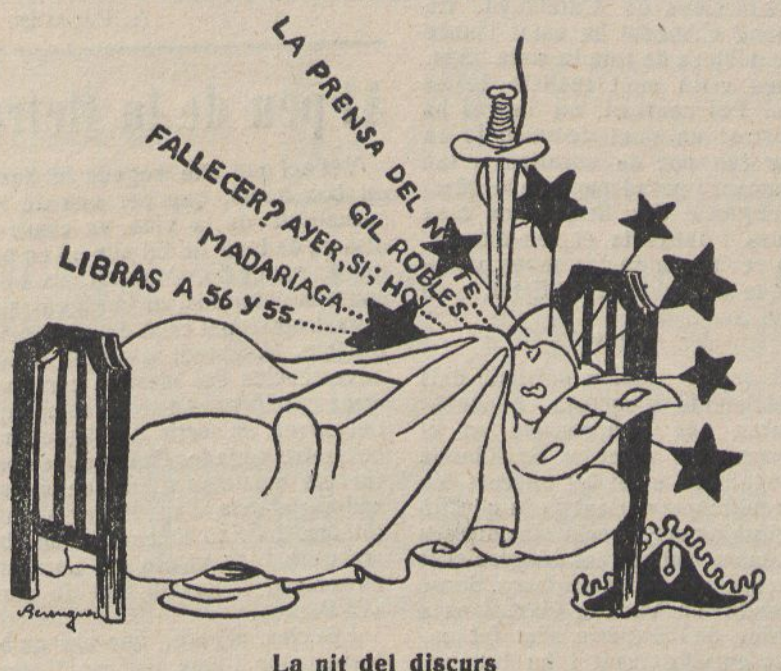
Segons les darreres notícies rebudes de diferents centres financiers, sembla que hom emprèn seriosament un pla d'estabilització de la nostra moneda.

El Consell del Banc d'Espanya seguint l'orientació del seu Governador Sr. Carabias, s'ha manifestat favorable a l'estabilització, en el moment oportú; espera que, al nostre entendre, no hauria de perllongar-se gaire, perquè si l'economia nacional no pot desenrotllar-se amb aquelles garanties de fermesa i independència que deriven d'una moneda sana i estable anem a la ruina total de la nostra indústria, i per tant, a la depreciació absoluta de la nostra pesseta.

La cotització, després de la millora produïda per les notícies del famós propòsit del Govern d'establir el que hom anomena «plafond» del tipo de canvi, (o sigui, una estabilització per tanteig i no definitiva), caigué a 54'50, per culpa dels aldarulls de Barcelona i Saragossa; però el mercat va adquirint experiència, i sembla que, curat de l'ensurt reacciona favorablement, i avui hom cotitza a 53'85.

Encara que el procediment del «plafond» sigui tècnicament perfecte, fóra un desastre catastròfic, si no anava junt amb la seguretat que no ha d'augmentar la circulació de bitllets i no creiem que una tal cosa pugui obtenir-se, fins que posseïm uns pressupostos de la Nació. Adhuc en el cas de presentar un dèficit, donarien una idea clarissima, irrefutable, de la situació de la hisenda, no sols davant del nostre mercat exageradament pessimista, ans davant del mercat estranger, del qual dependrem en el moment històric de l'estabilització.

Quin serà el moment per a emprendre l'estabilització de fet de la pesseta? Cap organisme nacional no està assabentat del desenrotllament de la riquesa del país com el Banc d'Emissió. El seu consell desitja que arribi aviat l'hora propícia, i el Govern es troba del tot identificat amb el Banc d'Espanya. Ambdós hauran de determinar en definitiva. el moment més oportú de donar un pas de tanta transcendència per al sanejament definitiu de la nostra hisenda.

La nit del discurs

Preguntat el Governador del Banc Nacional sobre el propòsit de concertar un emprèstit exterior, com a mitjà indispensable per a sostenir l'estabilització, respongué al redactor de l'*Agence Economique et Financière,* que havia rebut ofertes interessantíssimes dels principals Bancs d'emissió i de les més importants Banques Privades, i que procuraria mantenir-se en bona relació amb la Banca mundial, camí el més eficaç per a assolir en bones condicions l'emprèstit exterior espanyol.

Nosaltres creiem, però, que en igualtat de condicions, el Govern actual s'inclinaria a operar amb el Banc de Pagaments Internacionals. No endebades, el seu director, Mr. Quesnay, aixecà la llebre a Madrid, en el seu recent viatge, i la significació del Banc Internacional no lligaria a Espanya concretament a cap nació determinada, sinó a un organisme creat principalmente per facilitar l'ajut mutual entre les nacions, legalitzar les peticions dels Estats i coordinar, com a bon jutge internacional, les ambicions i les necessitats dels diversos països.

El Banc d'Espanya, després del pacte amb el Banc de França, ha recuperat part del seu or. L'estampillatge ha combatut amb èxit relatiu la circulació fiduciària. Millora la situació general del Banc d'Espanya. Seria llàstima que polítics ineptes entrebanquessin els propòsits que encara poden salvar el prestigi econòmic i comercial d'Espanya.

JOSEP M.ª TUSQUETS.

El Teatre de Meyerhold

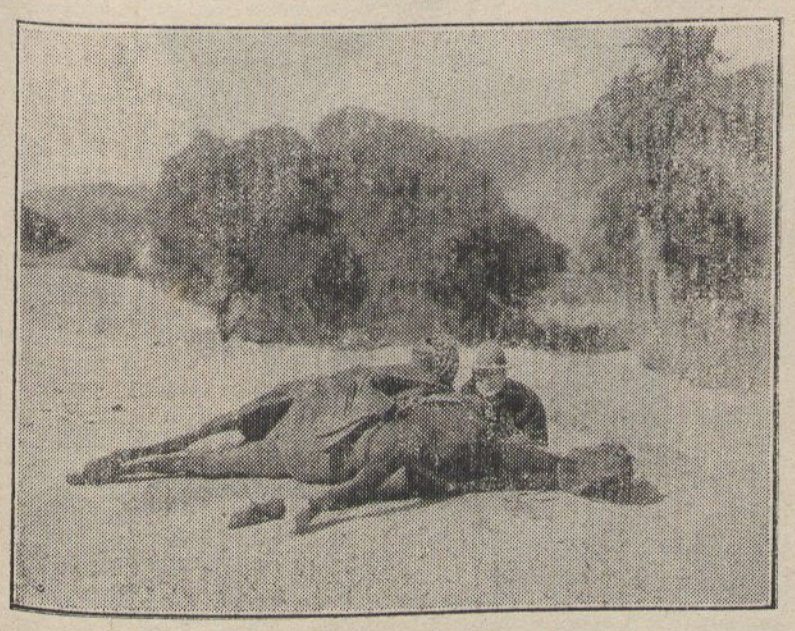
El teatre de Meyerhold, a Moscou, celebra el desè aniversari de la seva fundació. Després de lluites atzaroses, de gosadíssims assaigs, de fracassos que semblaren definitius, avui Meyerhold triomfa, i assoleix no solament la supremacia de teatre rus, ans encara, una reputació mundial.

I ha triomfat mercès al seu esperit d'adaptació. Abans de la revolució, defensava el teatre pur, l'art per l'art. La victòria soviètica li féu insostenible una tal posició. I aviat, Meyerhold converteix el teatre en instrument de lluita social, i arriba a utilitzar el públic com a element actor. Així s'escaigué durant la representació de l'*Alba,* de Verhaeren adaptada a la guerra de Crimea: un dels actors, llegí al públic la nova de la presa de Perekop i els comediants i els espectadors s'uniren dins una manifestació imponent: els mariners envaïren l'escenari i barrejaren llurs senyeres veritables amb les fictícies banderes dels còmics. Una orquestra militar s'ajuntà a la del teatre. Morí, aquell dia, el teatre-temple, i nasqué l'art popular, en el qual la multitud envaeix les taules, i l'aire del carrer inunda la sala.

En l'aspecte material, Meyerhold ha suprimit el teló, la rampa i les decoracions: l'escena ja no és un indret real: és una construcció bastida amb elements significatius, abstractes. Es també notable el seu concepte de l'actor. Li exigeix una educació física perfecta, una cultura excepcional. I li atorga facultats inaudites: pot modificar l'obra, pot crear-la de bell nou, en moments d'inspiració.

Meyerhold és un geni, un dels nombrosos genis de la Rússia revolucionària. I per un contrast alliçonador, aquest home excepcional, és un tránsfuga de l'antic règim. Tingui-ho present la nostra Comissió de Responsabilitats.

L. M.

La llei de la policia muntada

PRODUCCIÓ RENAIXEMENT.— *Intèrprets:* Bob Guster i Salluz Winthers. — *Concessionari:* Josep Vilamalà, València, 246. - Barcelona.

Gaston de Rue, exercia, sense cap escrúpol de consciència, el comerç de pells. Li servien de còmplices Jordi Bautiste i Jaume Dundée. Roben les millors peces de Jaume Gaston, i, per no ésser delatats, l'assassinen i cremen la masia. La Policia els persegueix. Després de moltes aventures, l'agent Ricard Llerle, posa pres a Le Rue, i deslliura la simpàtica Roser, que vivia seqüestrada a casa del lladre. I no cal dir que, la noia, tota agraïda, accepta per nuvi al valentíssim policia. És una de les millors pel·lícules d'aquest gènere.

La Setmana Política

Un seguit de petites escaramuces i tanteigs, és la tònica d'aquesta setmana. El Congrés donava una lliçó d'honestedat política al senyor Sainz Rodríguez quan l'ex-assembleista començà de parlar. Els escons buits constituïen la crítica més eloqüent i la condemna més adequada i humiliant contra el conegut catedràtic.

* * *

En la mateixa sessió el Sr. Leyzaola feia un discurs ben remarcable, i afermava un cop més la voluntat del poble basc, de seguir catòlic públicament. I deia una gran veritat: un estat pot ésser fort, o bé pels mitjans materials o per l'esperit; però l'esperit acaba sempre per triomfar dels mitjans materials.

* * *

El dijous passat assenyalava el començament de les maniobres anticatalanes: Melquiades Alvarez es queixava de com enlloc no apareixia al projecte de Constitució el nom de nació espanyola, i dos dies després el Sr. Royo Vilanova—qui tant ens estima—presentava una esmena en tal sentit que sortosament fou rebutjada.

* * *

Malgrat aquesta primera desfeta, hom pot constatar l'hostilitat amb què ha estat rebuda l'altra esmena d'Alcalà Zamora i els progressistes, Hostilitat que ha enverinat l'ambient i ha motivat una nota explicativa del President, qui es plany dels prejudicis que s'han congriat al volt d'una cosa tan clara.

* * *

El gran amic de Catalunya, el comte de Romanones, hi té bona part de la culpa. No és estrany que hagi aprofitat l'avinentesa per donar-nos proves d'aquella antiga rencor que sent envers tot el que és català. Llencem l'idea de fer-li un homenatge quan estigui aprovat l'Estatut.

* * *

Els nostres representants han començat de parlar en pro de les reivindicacions de Catalunya. En Raimond d'Abadal ha estat l'home d'alta noblesa de tota la seva vida. I d'una visió molt realista de les coses. Pel contrari, en Torres ha demostrat un punt de mala fe en parlar tan poc de nosaltres i tan llargament i pesadament de la qüestió religiosa. Fou demés una cosa confusa i inexacta el seu discurs. Això resta clar de les seves paraules: que volen laicitzar l'Estat, costi el que costi.

* * *

Els qui es podrien entristir dels procediments d'aquesta genteta, trobaran una compensació en el parlament del sacerdot Sr. García Gallego. Ha estat el discurs no anticatòlic que parlant de la qüestió religiosa ha mogut més simpaties a la Cambra malgrat les desgraciades interrupcions d'en Barriobero. Sense abscondir un punt la clara i sana doctrina de l'Església s'ha fet escoltar agradosament i ha fet comprendre moltes veritats oblidades.

* * *

Cal remarcar del seu discurs, una resposta no donada fins ara als qui neguen el deure de contribuir a les despeses del culte oficial per als qui no són catòlics. ¿Amb quin dret l'Estat laic ens podrà obligar a nosaltres els catòlics a mantenir les seves institucions, les seves escoles, les seves festes?

* * *

Fora de la Cambra té molta importància l'article de l'Ortega Gasset sobre la tàctica política. Perquè demostra que les esquerres comencen de dubtar de la força llur.

* * *

I una cosa que no hem d'oblidar: la deslleialtat de l'Esquerra palesada un cop més pel seu representant màxim a l'Ajuntament barceloní. Sr. Aiguader: ¿podrà explicar la seva conducta en molts dels fets de la vaga passada? Oi, que no?

A. PALACÍN.

Al peu de la lletra

Vet ací que una vegada hi havia un bon home, que per una de les casualitats de la vida, va caure en dissort de tenir un fill que no en podia fer res de bo. Malgrat els bons consells paternals, el bordegàs pujava dropo i mal criat d'una manera terrible. A estudi a despit de les advertències del mestre, contínuament es barallava amb els companys, i al carrer, en sortir de classe, més de quatre vegades l'havien d'empaitar els municipals, perquè el seu major gust era d'apedregar-se amb tothom. En això hi tenia la mà ben trencada, i els xicots del barri que el temien, li havien tret de motiu «El Pinxo».

I és clar, al pare, que era un bon treballador i que mai no li agradava ficar-se a casa dels altres, li sabia d'allò més greu la conducta del bordegàs. Però el que són les coses: com més li predicava, més entremaliat es tornava, i com més gran es feia, més se li arrelava el vici del no fer res, mentre li creixia l'os de l'esquena d'una manera alarmant: aleshores ja no hi havia remei. El mal ja estava ben fet!

I aquell bon home que tenia el fill tan mal criat i dropo s'anà fent vell, i malgrat això l'havia de mantenir amb el seu treball, car l'única ocupació que havía pogut apendre l'hereu era la d'empaitar modistetes i fer l'aleta a la minyona d'un tinent coronel de la guàrdia civil que estava a punt de demanar el retir, i que vivia al tercer pis de l'escala de casa seva.

Unes tals relacions li desvetllaren un afecte tan extraordinari a la milícia, que en ésser soldat, per esperit de sacrifici o bé perquè no en sabia més, va ésser destinat a la lloable tasca de pelar patates, amb la qual aconseguí una tal distinció, que si no arribà a caporal, fou degut a què a l'exèrcit, aleshores, com que encara no havia sortit el famosíssim superministre Azaña, no es cotitzaven tal com deuen cotitzar-se aquesta mena de treballs tan profitosos per a l'esperit bèl·lic de la nació. I després d'haver passat set anys a la caserna degut a què les contínues renyines, li havien perllongat més el temps reglamentari, va retornar a la llar paterna, disposat a ésser una persona de bé i sirgar tal com calia. Però les coses d'aquest món poc duren, i un dia, el pare que ja feia temps que estava malalt, va tenir l'acudit de morir-se. Abans de fer-ho, però, se li suggerí la genial pensada de cridar el seu fill, prop del llit i li féu aquest sentit parlament:

—Fill meu, jo ja et deixo, és a dir, no podré apeixar-te més i cal que t'espavilis. Quan sigui mort i enterrat, recorda't de les paraules del pare. Cal que procuris fer forces diners, encara que hagis de tenir tres o quatre oficis.

I dit això finà.

I l'hereu, davant el cadàver del seu pare, va jurar complir al peu de la lletra la seva darrera recomanació.

I trobà la manera de complir-la fent-se soci i cap gros de l'Esquerra Republicana de Catalunya, i gràcies a això, ara fa de regidor de Barcelona, de diputat de la Generalitat, de diputat a les Corts d'Espanya i hom diu que espera que es mori el carter del cementiri per mirar d'obtenir aquest càrrec tan remunerador!

PETRITXOL.

IMP. ALTÉS. — BARCELONA. — 11278

Materials per a Construcció

Guix - Cals - Ciments
Rajoles de València

Construccions PLA

Telèfon 51360

Despatx: Meridiana, 103
Magatzems:
Meridiana, 105 i St. Quintí, 186
BARCELONA (CLOT)

fol + 4
05(46.711 Bat) DIC